Lietas Nr. C36067313
Lietas arhīva Nr. C-0673-13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Talsos 2013.gada 5.decembrī

Talsu rajona tiesa

tiesnese V.Pavlovska

ar tiesas sēdes sekretāri I.Grunsbergu,

izskatīja rakstveida procesā maza apmēra prasību Sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums/ prasībā pret /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ par naudas piedziņu un

Aprakstošā daļa

k o n s t a t ē j a:

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību /Nosaukums/ iesniedza maza apmēra prasību pret /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ par galvenā parāda Ls 395,86, līgumsoda Ls 159,98, tiesas izdevumu piedziņu. Parādu lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem, piedzīt solidāri advokāta honorāru 5% no prasības summas. Prasība pamatota uz Civillikuma 1., 1401.-1406., 1416., 1512., 1587., 1588., 1590., 1692.-1695., 1698., 1716., 1717.pantu.

Prasībā norādīts, ka 2012.gada 1.septembrī prasītājs un /pers. D/ noslēdza Dzīvojamās telpas īres līgumu. Saskaņā ar līgumu, īrnieks pieņēma lietošanā dzīvokli Nr/adrese/, Rīgā. Īrniece vienojās maksāt īres maksu Ls 130 mēnesī. Puses vienojās, ka īrnieks vienlaikus ar īres maksu maksā izīrētājam ar dzīvokļa un nekustamā īpašuma lietošanu, apsaimniekošanu un uzturēšanu saistītos izdevumus. /pers. D/ kopā ar /pers. E/ un /pers. F/ lietoja dzīvokli. Atbildētāji ar savu parakstu apliecināja, ka piekrīt uzņemties solidāru atbildību par līgumā noteikto saistību izpildi un ievērošanu. /pers. D/ regulāri kavēja maksājumus un 2013.gada 9.jūlijā viņa lūdza izbeigt līgumu. Prasītājs lūdz piedzīt līgumsodu 0,5% apmērā no nokavētās maksājumu summas.

Atbildētājiem tiesas dokumenti piegādāti pēc deklarētās dzīvesvietas adreses. /pers. E/ nosūtītie dokumenti ir saņemti atpakaļ, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 56.^{1}panta otrajai daļai, tas pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu, jo fiziskai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē.

Atbildētāji rakstveida paskaidrojumus nav snieguši, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrajai daļai, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka SIA /Nosaukums/ prasība ir daļēji apmierināma.

2012.gada 1.septembrī SIA /Nosaukums/ un /pers. D/ noslēdza Dzīvojamās telpas īres līgumu(lietas 13.lapa).

Saskaņā ar Dzīvojamās telpas īres līguma 1.punktu, izīrētājs nodeva, bet īrnieks pieņēma lietošanā nama /adrese/, dzīvokli Nr.11. Līgums stājas spēkā 2012.gada 1.septembri un tiek noslēgts uz vienu gadu(līguma 2.punkts). 2012.gada 1.septembrī īrnieki ir parakstījuši dzīvojamo telpu nodošanas-pieņemšanas aktu(lietas 18.lapa).

Saskaņā ar līguma 3.1.punktu, īrnieks apņemas maksāt par dzīvokļa lietošanu īres maksu Ls 130 mēnesī. Līguma 3.3.punkts noteic, ka īrnieks vienlaikus ar īres maksu maksā izīrētājam ar dzīvokļa un nekustamā īpašuma lietošanu, apsaimniekošanu un uzturēšanu saistītos maksājumus: nekustamā īpašuma nodokli, īpašuma apdrošināšanu, apkuri, auksto un karsto ūdeni, elektrību dzīvoklī un mājas koplietošanas telpās, sadzīves atkritumu izvešanu, gāzi, interneta, kabeļtelevīzijas, telefona pakalpojumus, izņemot gadījumu, ja īrnieks par šo pakalpojumu lietošanu ir patstāvīgi noslēdzis līgumu un norēķinus veic patstāvīgi. Līguma 3.4.punkts noteic, ka īrnieks norēķinās par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem atbilstoši attiecīgo skaitītāju rādījumiem. Īrniekam ir pienākums ik mēnesi no 28.līdz 30.datumam nolasīt un iesniegt izīrētājam komunālo pakalpojumu skaitītāju rādījumus.

Atbilstoši likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.pants pirmā daļa noteic, ka slēdzot dzīvojamās telpas īres līgumu, īres maksu nosaka, pusēm vienojoties, izņemot šā likuma 11.^{1} un 11.^{2} pantā noteiktos gadījumus.

Atbilstoši likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 11.^{3}panta otrajai daļai, izīrētājs ir tiesīgs būt par starpnieku starp pakalpojuma sniedzēju un īrnieku, ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību.

Puses līguma 3.1. un 3.3.punktā ir vienojušās, ka īres maksu un maksu par pakalpojumiem maksās izīrētājam.

Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 12.panta pirmo daļu, dzīvojamās telpas īres maksa maksājama dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajos termiņos. Otrā daļa noteic, ka maksa par pakalpojumiem, kuri saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, maksājama normatīvajos aktos vai dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajos termiņos un kārtībā.

Konkrētajā lietā, puses ir noslēgušas dzīvojamās telpas īres līgumu, līgumā vienojušās par īres maksu un par pārējo pakalpojumu samaksas kārtību.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai pusei zaudējumus.

/pers. D/ iesniegums prasītājam apliecina, ka viņa dzīvojamās telpas īres līgumu lūdz izbeigt 2013.gada 15.jūlijā, apstiprinot to, ka samaksa tiks izdarīta līdz 2013.gada 15.jūlijam.

Juridiskajā doktrīnā atzīts, ka gadījumos, kad īres attiecības izveidojušās un pastāv uz mutiskas vienošanās pamata bez rakstveida dokumentu noformēšanas, pastāv iespēja piemērot Civillikuma 1488.pantu. Tas nozīmē, ka strīdus gadījumā tiesa var atzīt īres attiecību pastāvēšanu, ja tiek konstatēti Civillikuma 1488.pantā minētie apstākļi un noteikumi, t.i., ja īres līguma saistības ir pildījuši abi līdzēji. Izpildījums parasti izpaužas telpas nodošanā īrniekam dzīvošanai, īres maksas maksāšanā un īres maksas pieņemšanā. To konstatējot, var uzskatīt, ka īres līgums pastāv un mutiskā vienošanās no seku viedokļa pielīdzināma līguma rakstveida formai *(R.Krauze. Par dzīvojamo telpu īri. Likums ar komentāriem. Ceturtais papildinātais izdevums.-Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 27.lpp.).*

Dzīvojamās telpas īres līgumu parakstīja īrniece /pers. D/ un /pers. E/, un /pers. F/, parakstīta ir katra līguma lapa, un līguma beigās ir norāde, ka visi trīs atbildētāji uzņemas solidāru atbildību par dzīvojamās telpas īres līguma saistību izpildi un ievērošanu. Dzīvojamo telpu nodošanas-pieņemšanas aktu /pers. E/, /pers. D/ un /pers. F/ parakstīja kā /Nosaukums/.

Tiesa atzīt, ka atbilstoši Civillikuma 1488.pantam, /pers. E/ un /pers. F/ ir atzīstami par īrniekiem, jo viņi ir pievienojušies dzīvojamās telpas īres līgumam, ir pieņēmuši lietošanai konkrēto dzīvokli, vienojušies par īres maksas un komunālo maksājumu apmēru, ir samaksāti maksājumi līdz 2013.gada martam.

Saskaņā ar prasības summas aprēķiniem, sākot no 2013.gada marta mēnesi veidojas parāds un līdz 2013.gada jūlijam ieskaitot, parāds ir Ls 395,86.

Tiesa atzīst prasītāja tiesības saņemt īres maksu un maksu par pakalpojumiem, Ls 349,74, jo pakalpojumu un īres maksā ir iekļauts arī līgumsods 0,5% Ls 46,12 apmērā(sk. rēķins lietas 20.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu, atbildētāja pienākums ir pierādīt, ka samaksa ir izdarīta.

Līgumsods saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu ir pametums, ko kāds uzņēmies ciest sakarā ar savu saistību, ja viņš šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. No minētās tiesību normas izriet, ka līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija. Tiesiskajās attiecībās, sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu, par vispārēju principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips.

Dzīvojamās telpas īres līguma 3.13.punktā noteikts, ka īres maksas samaksas un citu izīrētājam veicamo maksājumu kārtošanas termiņu neievērošanas gadījumā īrnieks maksā līgumsodu 0,5% apmērā no nokavētā maksājuma summas par katru nokavēto dienu.

Tiesa ņem vērā LR Augstākās Tiesas Senāta pausto atziņu līdzīga rakstura civiltiesiskā strīdā, kurā norādīts, ka kaut arī Civillikums neaizliedz līgumsoda noteikšanu procentuālā izteiksmē, ir jābūt saprātīgām robežām, kuru noteikšana attiecīgos ekstremālos gadījumos kļūst par tiesas kompetenci, lietojot par mērauklu taisnīguma un samērīguma principus (sk. lieta SKC-212, 2008.gads).

Vērtējot līgumsoda proporcionalitāti, jāvadās no samērīguma kritērija, kas izriet no labas ticības principa, ievērojot, ka „pie samērīguma noteikšanas jāņem vērā visas kreditora intereses un parādnieka spējas"(Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības(1401.-2400.p.). Rīga: Mans Īpašums, 2000, 225.lp.).

Saskaņā ar Civillikuma 5.pantā noteikto taisnības apziņu un vispārīgiem tiesību principiem, tiesa atzīst, ka konkrētajos apstākļos samērīgs līgumsods ir 10% no pamatparāda, samērojot to ar līguma slēgšanas mērķi, parāda apjomu, kavējumu un parādnieka spējām un prasītāja interesēm.

Jāņem vērā, ka arī likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda apmēru un atbilstību labticīguma principam un 2014.gada 1.janvāra redakcijā Civillikuma 1716.pantā noteikts, ka līgumsods var tikt noteikts ne vairāk kā par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Noteiktais līgumsods Ls 34,97 izpildīs sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcijas, atbildīs parādnieka spējām, kā arī tiks ievērotas kreditora intereses-ietekmēt parādnieka saistību izpildi.

Prasītājs lūdz solidāri piedzīt parādu no /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/.

Dzīvojamās telpas īres līgums noslēgts ar /pers. D/, bet šajā līgumā arī /pers. E/ un /pers. F/ uzņemās solidāru atbildību par līgumā noteikto saistību izpildi un ievērošanu, ko apliecina ar savu parakstu.

Civillikuma 1670.pants noteic, ka par nedalītu jeb solidāru prasījums vai saistība atzīstama tad, kad no vairākiem kreditoriem katrs var prasīt visu priekšmetu, vai kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt, pie kam tomēr priekšmetu var prasīt un tas jāizpilda tikai vienu reizi.

Šajā lietā ir atbildētāju solidāra atbildība, jo šādas saistības atbildētāji uzņēmās līgumā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus-proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tā kā Civilprocesa likuma 41.pants neparedz solidāru tiesas izdevumu piedziņu, tad no parādniekiem tiesas izdevumi ir jāpiedzen līdzīgās daļās.

No atbildētājiem par labu prasītājam ir piedzenama valsts nodeva Ls 57,71(15 procenti no prasības summas Ls 384,71) un ar tiesas pavēstu piegādāšanu saistītie izdevumi Ls 7,70

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta a)apakšpunktu, atlīdzināmi izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 600 latu- to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30% no prasījumu apmierinātās daļas.

Prasītājs par advokāta pakalpojumiem ir samaksājis Ls 27,79 un tiesa atzīst par pamatotu prasību piedzīt šos izdevumus no atbildētājiem.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, prasītājam atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no paša kapitāla (Civillikuma 1765.pantā noteiktie likumiskie procenti).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}panta 2.daļu, ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193.pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

Apmierināt daļēji SIA /Nosaukums/ prasību.

Piedzīt solidāri no /pers. D/, /pers. E/ un /pers. F/ par labu SIA /Nosaukums/ parāda pamatsummu Ls 349,74, līgumsodu Ls 34,97, kopā Ls 384,71(trīs simti astoņdesmit četri lati un 71 santīms).

Noraidīt prasību daļā par pamatparāda piedziņu Ls 46,12, līgumsoda piedziņu Ls 125,01.

Piedzīt no /pers. D/ par labu SIA /Nosaukums/ tiesāšanās izdevumus Ls 31,07(trīsdesmit viens lats un 07 santīmi).

Piedzīt no /pers. E/ par labu SIA /Nosaukums/ tiesāšanās izdevumus Ls 31,07(trīsdesmit viens lats un 07 santīmi).

Piedzīt no /pers. F/ par labu SIA /Nosaukums/ tiesāšanās izdevumus Ls 31,07(trīsdesmit viens lats un 07 santīmi).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu-desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atzīt SIA /Nosaukums/ tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% (seši procenti) no simta gadā no paša kapitāla.

Spriedumu var pārsūdzēt prasītājs kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentam, iesniedzot kasācijas sūdzību Talsu rajona tiesā.

Tiesnese V.Pavlovska